

Herfinancier tijdig de schulden en voorkom een faillissement

Aandacht voor wet WHOA

Per 1 januari 2021 geldt de Wet Homologatie Onderhands Akkoord: de WHOA. Deze nieuwe wet maakt het mogelijk schulden te herfinancieren vóórdát de rechter de organisatie failliet verklaart. Genoeg redenen voor or de om zijn rol te pakken.

Volgens het CBS was in 2020 het aantal faillissementen 16% minder dan in 2019. Een diepterecord in 21 jaar. Voor dit jaar wordt een veel minder rooskleurig beeld verwacht. De coronacrisis heeft grote impact, zeker op onze economie. Het lage aantal faillissementen is vooral te danken aan de steunpakketten van de overheid. Organisaties kunnen een tegemoetkoming krijgen in de vaste lasten, de detailhandel krijgt steun voor de voorraad die minder waard wordt, starters worden geholpen en werkgevers krijgen subsidies om hun personeel te kunnen doorbetalen. Zeker, de subsidies helpen. Maar ze dekken niet alle kosten.

Stilte voor de storm

Economen zien deze huidige periode daarom als stilte voor de storm. De horeca en de reisbranche zijn al hard getroffen, de detailhandel komt steeds dieper in de problemen. De omzet en het resultaat zijn sterk gedaald, financiële reserves drogen op. En als de coronacrisis voorbij is, wordt geschat dat de economie slechts langzaam weer op

gang komt. De verwachting is daarom dat het aantal faillissementen in 2021 en 2022 sterk toeneemt.

Faillissement

Als een organisatie zijn rekeningen niet meer kan betalen, lopen de schulden vanzelf op. Een schuldeiser stuurt eerst brieven, aanmaningen, pleegt overleg, schakelt deurwaarders in. Alles om de schuld alsnog betaald te krijgen. Mocht dit allemaal niet lukken dan kan een schuldeiser zoals een leverancier of bank, naar de rechter stappen om het faillissement van de organisatie aan te vragen. Sterker nog, als de financiële nood hoog is, kan de organisatie ook zijn eigen faillissement aanvragen.

Perspectief of curator?

De rechter kijkt naar de financiële positie van de organisatie en onderzoekt welke mogelijkheden er zijn. Is er nog toekomstperspectief en heeft de organisatie alles in het werk gesteld om financiële problemen te voorkomen? Zonder dit perspectief kan de organisatie failliet worden verklaard. De rech-

ter stelt dan vast dat de organisatie zijn schulden niet meer kan betalen. Zodra de rechter het faillissement uitspreekt, stelt hij een curator aan. Je organisatie mag dan niet meer zelf beslissen over de eigen bedrijfsmiddelen zoals het pand, machines en zelfs het cash geld. De belangrijkste taak van de curator is ervoor te zorgen dat de schuldeiser worden betaald. Dit doet hij door zoveel mogelijk opbrengst te genereren door het verkopen van alle goederen, machines, panden en delen van of zelfs de hele onderneming.

Is een organisatie eenmaal failliet, dan zijn schuldeisers het belangrijkste. De belastingdienst voorop. Het personeel belang is daarbij vaak van ondergeschikt belang. De rol van de or is in deze fase beperkt! Het is dus beter dat er een oplossing komt vóórdát de rechter een faillissement uitspreekt.

Schulden 'herstructureren'

De WHOA kan hierin een belangrijke rol spelen. De wet kan organisaties helpen die failliet dreigen te gaan maar wel nog levensvatbaar zijn. De strekking van de wet is dat de schulden van een organisatie worden herstructureerd, om te voorkomen dat de organisatie failliet gaat. Er wordt gezocht naar een oplossing voor de financiële problemen met de schuldeisers. Het herstructureren van de schulden wordt ook wel saneren of herfinanciering genoemd.

Het gaat erom dat 'gewone' schulden worden vervangen door bijvoorbeeld (nieuwe) leningen, liefst tegen betere leningsvoorwaarden (zoals rente en aflossingsverplichtingen). Een beter toekomstperspectief voor de organisatie staat centraal. Soms wordt afgesproken dat oude leningen niet helemaal terugbetaald hoeven te worden. Mooie voorbeelden hiervan zijn de Hema en Fugro die in de problemen kwamen. Zij moesten hun schulden rigoureus aanpakken, anders zouden ze failliet worden verklaard. Sommige schulden werden hierbij afgelost, andere deels. En er werden nieuwe leningen afgesloten.

Rechten schuldeisers

Natuurlijk kunnen schulden niet zomaar worden gesaneerd. Schuldeisers hebben ook rechten. Zo stelt de WHOA dat er zicht moet zijn op een gezonde toekomst voor de organisatie na sanering. Er moet een reëel herstructureringsplan op tafel liggen, en een meerderheid van de schuldeisers moet instemmen met de nieuwe afspraken.

In dat geval kan de rechter gevraagd worden hier een besluit over te nemen. Schuldeisers die het oneens zijn met een herfinanciering, kunnen hierdoor gedwongen worden toch akkoord te gaan. De rechter 'homologeert' (bevestigt of bekrachtigt) dan de gemaakte afspraken die voor iedereen van toepassing zijn ('algemene werking'). Met de WHOA kan de rechter ook gevraagd worden een afkoelingsperiode voor de schuldeisers in te stellen of contracten aan te passen (zoals huurcontracten of leningen).

Het grote voordeel van deze weg is dat er geen faillissement wordt uitgesproken met alle negatieve gevolgen van dien. De WHOA maakt het dus mogelijk om in te grijpen vóórdat een faillissement ontstaat.

Wat kan de or? Adviesplicht!

Belangrijk is te weten dat de WHOA ingrijpt in de bedrijfsfinanciering. Daarbij kunnen zeer ingrijpende besluiten worden genomen: van een herstructu-

tering met personele gevolgen tot aanpassing van huur, klanten, leningen enz. Ook ligt er een herstructureringsplan op tafel, vaak over onderwerpen die adviesplichtig zijn. Als de bestuurder een externe deskundige inhuurt om haar/hem hierin bij te laten staan, kan ook dat adviesplichtig zijn volgens de WOR. Door zulke maatregelen hoopen alle partijen weer een gezonde toekomst voor de organisatie te scheppen.

Juist hieraan moet de or aandacht besteden. De organisatie is nog niet failliet, dus aanpassingen zijn adviesplichtig conform artikel 25 WOR. En de or wil zicht hebben op deze veranderingen. In een advies koppel je deze aanpassingen aan de effecten ervan voor medewerkers en organisatie. Ook de rechter wil immers weten of het aangeboden akkoord redelijk is en draagvlak heeft onder werknemers.

Neem initiatief

Vaak weet een or goed wat er speelt en hoe het er werkelijk aan toegaat in de organisatie. Pak dus je rol en laat in dit proces je mening horen. Sterker nog, de or kan de rechter verzoeken om een herstructureringsdeskundige te benoemen. Zeker als het management zelf niet bereid of niet in staat is het initiatief te nemen tot veranderingen.

Kortom. Het lijkt een wet met weinig impact, maar hij geeft de or een stevig handvat om op het juiste moment zijn adviesrecht in te roepen of zelf het initiatief te nemen. Juist als de organisatie onder druk wordt geherfinancierd, moet de or aanhaken om inhoudelijk een mening te geven over de oplossingen die geboden worden. **I**

DRS. ING. ROB LATTEN MBA

DOCENT HOGESCHOOL VAN ROTTERDAM,
ORGANISATIEADVISEUR BIJ
DEVERANDERMOTOR.NL EN PARTNER BIJ CT2.

DR. MR. JOOST VAN MIERLO

PARTNER BIJ DE VOORT ADVOCATEN.

Financiële stukken lezen en begrijpen voor de or

Een or-lid moet van veel markten thuis zijn. Zo moet je ook financiële stukken kunnen lezen en begrijpen. Tijdens deze training leer je de relevante theorieën en begrippen, de inhoud van een jaarrekening, meerjarenplannen en begroting. Na afloop kun je het begrotingsbewakingsproces volgen door de periodieke managementrapportages te lezen.

Zie ornetacademy.nl/opleidingen